

12.

Wartość wspólnego zdobywania wiedzy

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój intelektualny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

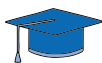
Wspólne poszukiwanie prawdy

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie zmysłu społecznego

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Metody nauki w grupie.
- Dobro wynikające ze wspólnego uczenia się.
- Wspólna nauka środkiem do tworzenia więzi międzyludzkich.
- Społeczny charakter nauki.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Wspólne zdobywanie wiedzy stanowi skuteczną metodę uczenia się.
- Nie tylko szkoła jest miejscem poszerzania horyzontów myślowych.
- Wiedza opiera się na prawdzie, zawiera prawdę i dąży do prawdy.

Zasady

- Chętnie uczę się razem z kolegami.
- Wspólna nauka jest dla mnie uczestnictwem w zdobywaniu wiedzy.
- Szukam innych, pozaszkolnych form zdobywania wiedzy i umiejętności.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Dzięki wspólnej nauce młody człowiek otwiera się na drugą osobę.
- Dom rodzinny powinien być miejscem sprzyjającym wymianie myśli i otwartym dla ludzi.
- Wiek dorastania jest czasem szczególnego poznawania świata.

Zasady

- Umożliwiam dziecku uczenie się w grupie rówieśniczej.
- Wspólne z dzieckiem poszerzam moją wiedzę.
- Zachęcam dziecko do różnych form zdobywania wiedzy.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Wspólne zdobywanie wiedzy przez uczniów kształtuje ich zmysł społeczny.
- Głównym celem szkoły jest wychowywanie i przekazywanie wiedzy.
- Wspólne uczenie się pomaga w głębszym dochodzeniu do prawdy¹.

¹ „Mając udział w światłości Bożego rozumu, człowiek słusznie uważa, że intelektem góruje nad całością rzeczy [...] W naszych czasach osiągnął wspaniałe rezultaty, zwłaszcza w badaniu i podporządkowaniu sobie świata materialnego. Zawsze jednak poszukiwał głębszej prawdy i znajdował ją. umysł bowiem nie ogranicza się do zajmowania samymi zjawiskami, lecz jest zdolny docierać z pewnością do poznawalnej rozumowo rzeczywistości, nawet jeśli w następstwie grzechu jest on częściowo zaciemniony i osłabiony”. KDK 15.

Zasady

- Zabiegam o odpowiednie warunki do nauki i zachęcam uczniów do współpracy.
- Nakłaniam do wspólnych inicjatyw pozaszkolnych o charakterze naukowym, w których sam biorę udział.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie mają za zadanie zebrać informacje na temat jakiejś niewyjaśnionej historii związanej z najbliższą okolicą. W tym celu przeprowadzają wywiad ze starszymi mieszkańcami miejscowości, zbierają informacje pochodzące z różnych źródeł (lokalnej prasy, dokumentów archiwalnych, kronik, osobistych zapisków, podań, legend). Na lekcji przedstawiają rezultaty swoich wspólnych badań i różne hipotezy dotyczące rozwiązania danego tematu.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie dostrzegają wartość w zdobywaniu wiedzy z drugą osobą. Dzięki temu razem dochodzą do prawdy, są otwarci na wymianę myśli i odczuwają satysfakcję ze wspólnych osiągnięć. Szkoła stwarza przyjazną atmosferę, w której uczniowie chętnie współpracują ze sobą. Rodzice i nauczyciele sprzyjają zainteresowaniom młodych ludzi i pokazują im wartość wspólnego odkrywania prawdy o świecie.

1.10. ZAGROŻENIA

Szkoła wymusza na uczniach niezdrową rywalizację, gdzie bardziej liczą się osobiste osiągnięcia niż dobro, płynące ze wspólnych poszukiwań i dążenia do prawdy. Wywiązuje się niekoleżeńska rywalizacja w zdobywaniu lepszych ocen.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Umiejętność współpracy niesie ze sobą dużą wartość w życiu dorosłym i jest bardzo często nieoceniona. Dobrze jest już od najmłodszych lat uczyć dzieci,

że wspólnie można osiągnąć więcej, a punkt widzenia innej osoby daje szerszą perspektywę. Należy uwrażliwić dzieci, że możemy też uczyć się od siebie wzajemnie, również na błędach. Wspólne zdobywanie wiedzy wiąże relacje, zacieśnia kontakty społeczne. Nie należy wzbudzać w dzieciach niezdrowej rywalizacji. Potrzeba, aby bardziej kłaść nacisk na wspólne dobro niż na indywidualne korzyści. Umiejętność pracy w grupie jest bardzo często pożądana w życiu zawodowym i w relacjach społecznych.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Małgorzata Strzałkowska – urodzona 18 stycznia 1955 roku w Warszawie, pisarka i poetka. Debiutowała w 1987 roku i od tamtej pory ma na swoim koncie ponad sto książek dla dzieci, których część sama zilustrowała.

Krótkie wierszyki z morałem *Rady nie od parady, czyli wierszyki z morałem* w bardzo barwny i ciekawy sposób ukazują dzieciom niezbędną wiedzę o tym, jak traktować rówieśników w szkole. To garść cennych rad dla dzieci, które w szkole spotykają się z nowymi sytuacjami. Ta książeczka będzie dla nich nieocenioną pomocą w zrozumieniu wielu kwestii społecznych.

W zoo

Każdy lubi iść do ZOO
Bowiem w ZOO jest wesoło!

Tyle zwierząt dookoła –
krokodyle, węże boa,
strusie, pandy, wilki, dziki,
jeże, żółwie, żubry, żbiki...

Tutaj hieny szczerzą pyski,
tam żyrafy skubią listki,
lew spoziera przez paprocie,
hipopotam fika w błoci,
wielki tygrys z nudy ziewa,
a słoń wodą się polewa!

Basia, Ala, Ola, Krysia
przystanęły obok misia,
a tymczasem Michał z Tadkiem
cichcem myk! pod małpią klatkę.
Przystanęli bardzo blisko...
– To dopiero widowisko!
– Jak ten goryl wali w kratę!
– No gorylu, podaj łapę!

Ale goryl nie dał łapy,
tylko łapą siup! przez kraty!
Michałowi zerwał szalik,
po czym prędko się oddalił.

Michał spocił się z wrażenia,
zbladł jak płótno i zzieleniał...
– Wykonałem niezłą sztuczkę...
Lecz przynajmniej mam nauczkę –
nie pchaj ręki, gdzie popadnie,
bo ci małpa coś ukradnie...

M. Strzałkowska, *Rady nie od parady, czyli wierszyki z morałem*, wyd. Czarna Owca, Warszawa 2007, s. 9-10.

Zaprezentowany wiersz pt. *W zoo* ze zbioru rad Małgorzaty Strzałkowskiej jest dobrym punktem wyjścia do podjęcia przez wychowawców tematu nauki na doświadczeniu własnym albo kolegów i koleżanek.

Zdobywanie wiedzy może odbywać się w różny sposób. Ważne, aby dzieci czerpały wiedzę z sytuacji, które je spotykają. Można poruszyć przy tym kwestię porażek, trudności czy niepowodzeń, jakie dzieci napotykają na drodze swojego rozwoju; każda sytuacja czegoś uczy i nie należy popełniać tych samych błędów.

Należy też zwrócić uwagę, że nie można wyśmiewać się z czyichś niepowodzeń lub gaf, bo nauka życia tak naprawdę nigdy się nie kończy. Codziennie napotykamy ludzi czy sytuacje, te dobre i te złe, które uczą nas nowych rzeczy.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Wiara w możliwość poznania prawdy mającej wartość uniwersalną nie jest bynajmniej źródłem nietolerancji; przeciwnie, stanowi nieodzowny warunek szczerego i autentycznego dialogu między ludźmi.

FR 92.

Właśnie poprzez refleksję nad własnym poznaniem człowiek objawia się samemu sobie jako jedyne jestestwo pośród świata, które widzi się „od wewnątrz”, związane poznana prawdą – związane, a więc także „zobowiązane” do jej uznania, w razie potrzeby także aktami wolnego wyboru, aktami świadectwa na rzecz prawdy.

Jan Paweł II, *Przemówienie do przedstawicieli świata nauki*, Lublin, 9.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny*: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. *Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 398.

Przypominanie o więzi wiary z prawdą jest dziś bardziej niż kiedykolwiek potrzebne, właśnie z powodu kryzysu prawdy, jaki przeżywamy. We współczesnej kulturze często występuje tendencja do przyjmowania za jedyną prawdę tę związaną z techniką: prawdziwe jest to, co człowiek potrafi zbudować i zmierzyć dzięki swojej wiedzy; jest to prawdziwe, bo funkcjonuje, a tym samym czyni życie wygodniejszym i łatwiejszym. Dzisiaj wydaje się to jedyną prawdą pewną, jedyną, którą można podzielić się z innymi, jedyną, o której można dyskutować i wspólnie się w nią zaangażować. Z drugiej strony, istniałyby też prawa jednostki, polegające na tym, by być autentycznym wobec tego, co każdy czuje w swym wnętrzu, prawdy ważne tylko dla konkretnej osoby, których nie można zaproponować innym z tym zamiarem, by służyły dobru wspólnemu.

LF 25.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Nazajutrz zasiadł Mojżesz, aby sądzić lud. I stał tłum przed Mojżeszem od rana do wieczora. Gdy teść Mojżesza widział to wszystko, co uczynił on dla ludu, powiedział do niego: „Czemu ty sam się zajmujesz sprawami ludu? Dlaczego sam zasiadasz, a cały lud musi stać przed tobą od rana

do wieczora?” Mojżesz odpowiedział swemu teściowi: „Lud przychodzi do mnie, aby się poradzić Boga. Jeśli mają spór, to przychodzą do mnie i ja rozstrzygam pomiędzy stronami, oznajmiam prawa i przepisy Boże”. Wtedy teść Mojżesza powiedział do niego: „Nie jest dobre to, co czynisz [...] A wyszukaj sobie z całego ludu dzielnych, bogobojny i nieprzekupnych mężów, którzy się brzydzą niesprawiedliwym zyskiem, i ustanów ich przełożonymi już to nad tysiącem, już to nad setką, już to nad pięćdziesiątką i nad dziesiątką, aby mogli sądzić lud w każdym czasie. Ważniejsze sprawy winni tobie przedkładać, sprawy jednak mniejszej wagi sami winni załatwiać. Odciążysz się w ten sposób, gdyż z tobą poniosą ciężar.

Wj 18,13-17.21-22.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Człowiek stworzony na obraz Boga, powołany, by Go poznawać i miłować, szukając Boga, odkrywa pewne „drogi” wiodące do Jego poznania. Nazywa się je także „dowodami na istnienie Boga”; nie chodzi tu jednak o dowody, jakich poszukują nauki przyrodnicze, ale o „spójne i przekonujące argumenty”, które pozwalają osiągnąć prawdziwą pewność. Punktem wyjścia tych „dróg” prowadzących do Boga jest stworzenie: świat materialny i osoba ludzka.

KKK 31;
por. 378; 533.

IV. LITERATURA

Brophy J., *Motywowanie uczniów do nauki*, tłum. K. Kruszewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.

Centkiewicz C., *Anaruk, chłopiec z Grenlandii*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2018.

Franciszek, *Enc. Lumen fidei*, Wydawnictwo M, Kraków 2014.

Harmin M., *Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki*, tłum. A. Tomaszewska, wyd. Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2005.

Jan Paweł II, *Enc. Fides et ratio*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 673-738.

- Jan Paweł II, *Przemówienie do przedstawicieli świata nauki*, Lublin, 9.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2002, s. 394-402.
- Jaroszyński P., *Nauka w kulturze*, wyd. Polwen, Radom 2002.
- Jedność nauki – jedność świata?*, red. M. Heller, J. Mączka, wyd. Biblos, Tarnów 2003.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- McInerny D.Q., *Nauka logicznego myślenia*, tłum. E. Czerwińska, wyd. Klub dla Ciebie, Warszawa 2005.
- Macrone M., *Eureka! Co naprawdę miał na myśli Archimedes? Ciekawostki o odkryciach naukowych*, tłum. E. Wieteska, wyd. Świat Książki, Warszawa 2003.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym [Gaudium et spes]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Strzałkowska M., *Rady nie od parady, czyli wierszyki z morałem*, wyd. Czarna Owca, Warszawa 2007.
- Uczenie się jako przedsięwzięcie na całe życie*, red. T. Bauman, wyd. Impuls, Kraków 2005.

